

- розробити пакет документів, що врегулюють таку систему освіти - тристоронні договори між студентом, підприємством та університетом, систему заохочень для таких студентів і т. ін.;

- скласти відповідний розклад занять, з виділенням хоча б 1 – 2-х днів на тиждень для студентів 3-го курсу, та 2-3-х днів для студентів 4-го курсу та студентів-магістрів;

- протягом 2-3 років узагальнити отриманий досвід і на його основі спільно з роботодавцями сформувати типові моделі дуальної форми здобуття інженерної освіти з визначених спеціальностей.

Література

1. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти // «Урядовий кур'єр» від 30.10. 2018р - № 203.

2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017р. № 2145-VIII / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380.

3. Олена Яковенко. Практична підготовка у вищих навчальних закладах Німеччини: особливості дуальної системи / Олена Яковенко // Порівняльна професійна педагогіка. Науковий журнал ХНУ. - №1/2012. - С. 76-81.

4. Ничкало Н.Г. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів : монографія / Н.Г. Ничкало. – К.: Видавництво НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2014. – 125с.

УДК: 372.881.116.12

КОВАЧ І. Ю., ХОМА О. М.,
Мукачівський державний університет

ТИПОВІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Концепція «Нова українська школа» передбачає навчання в першому класі за новими Типовими освітніми програмами. Сьогодні є два такі документи: Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О.Савченко та Типова освітня програма, виконана під керівництвом Р.Шияна [4]. Вони побудовані відповідно до змістових ліній нового Державного стандарту початкової освіти і розроблені відповідно до Закону «Про освіту». Увага зацентрована на формуванні ключових компетентностей, серед яких вільне володіння державною мовою. Вивчення української мови в 1-4-х класах передбачено за двома напрямками: предмет «Українська мова» та інтегрований курс української мови з «Я досліджую світ».

Мовно-літературна освітня галузь за Типовою програмою О.Савченко виділяє такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища» [4, с. 45]. У програмі Р.Шияна виокремлені ці ж змістові лінії (так як передбачено Державним стандартом) і акцентується увага на ще одній – «театралізуємо». Специфіка її «пов'язана з формуванням уявлення про театр як місце, де діти здобувають досвід співчуття та співпереживання. Тому в межах змістової

лінії «Театралізуємо» діти досліджують чужу (глядач) та власну (актор) експресію. Ця змістова лінія передбачає залучення здобувачів освіти до сценічної творчості, в умовах якої вони набувають акторського досвіду, зокрема імпровізації, що забезпечує розвиток у дитини емоційного інтелекту, творчого мислення, самосвідомості й самоефективності, уміння мобілізувати інших, ініціативності, уміння долати бар'єри, пов'язані з неоднозначністю, невизначеністю та ризиками, співпрацювати з іншими особами» [4, с. 101-102].

В освітніх програмах чітко визначено зміст та результати навчання, виходячи із основних завдань в оволодінні українською мовою. Позитивним відзначаємо комплексний підхід в навчанні мови, що спрямований на формування у молодших школярів критичного мислення. Вся увага акцентується не на вивченні правил, а на дослідженні мовних явищ й умінні реалізації знань у процесі мовленнєвої діяльності. Важливими є дотримання тих принципів, що сформульовані Концепцією Нової української школи: дитиноцентризму і природовідповідності, доступності і науковості змісту та практичної спрямованості результатів, взаємопов'язаного формування в кожній освітній галузі ключових і предметних компетентностей; можливостей реалізації вчителем змісту освіти через предмети або інтегровані курси; можливостей адаптації змісту програми до індивідуальних особливостей дітей (інтелектуальних, фізичних, пізнавальних), навчання на основі інтеграції. У типовій освітній програмі вважається за необхідне застосування формувального й вербального оцінювання знань учнів. Відповідно до програм укладено для вибору вчителем низку підручників «Українська мова. Буквар», що спонукає його до творчості, налізу підходів до оволодіння знаннями.

Сьогодні діючим є Державний стандарт початкової загальної освіти 2011 року галузі «Мови і літератури»(2-4 класи) [1]. Слід зазначити, що змістові лінії означеної галузі спрямовані на формування комунікативної компетентності. Мовленнєва, мовна, соціокультурна та діяльнісна змістові лінії взаємопов'язані і сприяють формуванню мовленнєвої особистості. Мовленнєва змістова лінія, яка є основною, передбачає розвиток усного і писемного мовлення учнів, їхнє вміння користуватися мовою як засобом спілкування, пізнання, впливу. З цією метою розвиваються, удосконалюються усні види мовленнєвої діяльності, якими учні певною мірою оволоділи (слухання-розуміння, говоріння), а також формуються, вдосконалюються види мовленнєвої діяльності, пов'язані з писемним мовленням (читання вголос і мовчки, робота з дитячою книжкою, письмові види робіт). Проте в новому Державному стандарті враховано реалії сьогодення, формування умінь працювати з медіа-текстами та інші. Вони передбачають нових підходів до навчання української мови. Вимоги до сучасного уроку розроблено: М.Вашуленко, О.Вашуленко, К.Пономарьовою, М.Наумчук та іншими. Вважаємо, що основним пріоритетом у навчанні мови

є застосування інноваційних технологій навчання, комп'ютерних зокрема. В методичній науці розрізняють загальнодидактичні та спеціальні (методичні) аспекти сучасного уроку(М.Наумчук). Серед загальнодидактичних виокремили такі:

- 1) виховний характер уроку, чіткість виховної мети;
- 2) розуміння навчальної, розвивальної мети уроку;
- 3) наступність і перспективність уроку;
- 4) різноманітність методичних засобів і прийомів роботи;
- 5) диференційований та індивідуальний підхід до учнів у процесі уроку;
- 6) навчання учнів прийомів розумової праці;
- 7) науковість, доступність матеріалу;
- 8) тривалість уроку навчання грамоти (35 хв);
- 9) проведення двох фізкультхвилинок чи динамічних пауз.

До методичних належать такі:

- 1) турбота вчителя про мовленнєве середовище на уроці;
- 2) робота з розвитку мовлення учнів на різних рівнях;
- 3) наявність прийомів звукового і звуко-буквеного аналізу і синтезу;
- 4) робота над формуванням умінь та навичок читання і письма;
- 5) використання на уроці зразкового мовленнєвого матеріалу;
- 6) нерозривна єдність уроків читання і письма.

Якість уроку залежить також від особистісного підходу вчителя до освітнього процесу, взаємодії його з учнями, реалізації педагогіки співробітництва та інших чинників, що стимулюють навчальну діяльність молодшого школяра.

Література

- 1.Державний стандарт початкової загальної освіти // Початкова освіта. – Травень 2011. – С. 8-30.
- 2.Державний стандарт початкової освіти / Учитель початкової школи. – 2018. – №4 (вкладка). – С.1-16.
- 3.Наумчук М. М. Сучасний урок української мови в початковій школі / М.М. Наумчук. – Тернопіль «Астон», 2002. – 352 с.
- 4.Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. 1 клас / Укладач А.В.Лотоцька. – Харків : Видавництво «Ранок», 2018. – 192с.

УДК 373.016

КОМАРНИЦЬКА А. В., ЛАЛАК Н. В.,
Мукачівський державний університет

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВО»

У Концепції Нової української школи зазначено, що модернізація системи освіти сьогодні пов'язується, насамперед, із введенням в освітнє середовище інноваційних технологій навчання. Інновація означає нововведення, що

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>